

„A minőségből semmiképpen nem engedünk”

 Kiss Eszter
Veronika

Interjú Káel Csabával, a Müpa vezérigazgatójával

Takarékossági okokból változott ugyan a Wagner Napok programja, de kifejezetten hangsúlyt fektetnek a fiatalok megszólítására, Ligeti tavasszal elmaradt Requiemje szólal meg június 22-én, de még a King Singers is Ligeti-művekkel érkezik ősszel. Kurtág egyetlen operáját, és Liszt töredékben fennmaradt *Sardanapalóját* is láthatjuk az idei év során, Vashegyi György érkezése óta pedig tudatosabb és szorosabb az együttműködés az NFZ-vel – mindezekről Káel Csaba, a Müpa vezérigazgatója beszélt lapunknak.

KÁEL CSABA

– Méltó módon megemlékezik az idén Ligeti Györgyről a Müpa, ami a BMC mellett szintén elkötelezett a kortárs magyar szerzők műveinek bemutatásában.

– Ősszel lesz egy koncert, A gigantikus protézis, amelyen Fassang László játszik Ligeti mellett Bach- és Frescobaldi-műveket, és improvizál is a Hungarian Rock (Chaconne) témájára. Szintén ősszel, októberben az ötvenöt éve alapított King's Singers itt mutatja be Wonderland című új lemezét, amellyel Ligeti előtt tisztelgnek, és amelynek gerincét a 100 éve született

szerező Nonszensz madrigáljai alkotják. A Bartók Tavaszon már volt egy jelentős hangverseny, nem túlzás állítani, hogy ez volt az évad egyik legizgalmasabb komolyzenei eseménye. Eötvös Péter és az általa vezényelt Klangforum Wien Ligeti concertóiból válogatott műsorral érkezett. Péter váratlan betegsége miatt a Bartók Tavasz másik jelentős Ligeti-koncertjét, a Requiemet későbbi időpontra kellett halasztanunk. A koncert iránt nagyon nagy volt az érdeklődés, voltak, akik a tengerentúlról vettek rá jegyet és direkt ezért utaztak ide, ők aztán átrakatták a jegyet a későbbi időpontra. Ez is jól mutatja, mekkora jelentőséggel bír ez a hangverseny. Éppen ezért nem akartuk nagyon távoli időpontra halasztani, így most június 22-én hangzik el, és ugyan nem Eötvös Péterrel, de az egyik legkiválóbb tanítványával, Vajda Gergely karmesterrel és a Concerto Budapesttel lesz látható a Müpában. Megvalósult egy különleges Ligeti-életmű kiállításunk is a centenárium kapcsán, ez is megtekinthető az épületben.

– Ligeti életművének ápolásában a Müpa régóta fontos szerepet játszik, számos olyan nagyobb szabású művét mutatták be itt, amelyek a magyar koncertéletből hiányoznak, hiszen az előadásuk a zenekarok lehetőségeit súrolja.

– Ez így is van rendjén, hiszen többek között azért jött létre annak idején a Müpa, hogy az ilyen műveket is megszólaltathassuk, például azokat, amelyekhez több kórus kell, és ezért nem egyszerű bárhol előadni. Tíz évig volt is egy Ligeti-fesztiválunk Rácz Zoltán művészeti vezetésével, ahol a Kossuth-díjas zeneszerző jelentős művei hangzottak el, és személy szerint ezért is örültem, hogy a 100. születésnap kapcsán most ismét be tudunk ezek közül néhányat mutatni.

– Most éppen a Budapesti Wagner-napok zajlanak, amely évről-évre biztosít elmélyült szakmai műhelymunkát a Rádiózenekarnak, és vonzza ide a világ Wagner-rajongóit.

– Sajnos idén figyelembe véve a takarékosági szempontokat, módosítanunk kellett a programon, de természetesen a sorozat törzsét ismét a Ring adja, a legkiválóbb énekesekkel, tehát a minőségből semmiképpen nem engedünk. Lesz egy olyan koncert is, amely a legnépszerűbb Wagner-dallamokból mutat be válogatást, és Fischer Ádám is tart egy előadást a komponistáról; ezt a programot kifejezetten a fiataloknak szánjuk, kedvcsinálólul a mester zenéjéhez. Wagner még a zeneértő közönséget is nagyon megosztja, van, aki nagyon szereti, és van, aki nagyon nem. Azt is mondják, hogy az ő zenéjére meg kell érni, ugyanakkor az ismerkedést jobb időben elkezdeni. Ezzel a programmal a fiatalok is belekóstolhatnak a Wagner univerzumba, és ezt tartom az egyik legfontosabb dolognak, hiszen a következő generációból is fel kell nevelnünk a Wagner-napok közönségét.

– *A Müpa által szervezett másik nagy fesztiválra, a Liszt Ünnepre pedig már megkezdődött a jegyárúsítás, ezen olyan különlegességek lesznek, mint Kurtág György egyetlen operája, vagy egy Ligeti- zongoramaron.*

– Zenetörténeti jelentőséggel bír, hogy Kurtág György itt él közöttünk, tőlünk légvonalban gyakorlatilag egy kilométerre a BMC-ben, és végre ő is hallhatja a saját művét. Azt gondolom, a szakma és a közönség is pontosan érzi, hogy ezt a pillanatot közösen kell átélni és megünnepelni. Ennél a koncertnél is jelentős nemzetközi érdeklődésre számíthatunk, külföldi kollégák is kiemelték, hogy mennyire fontos ez az esemény. Együttműködésünk van egyébként az Elbphilharmonie-val és a Kölni Filharmóniával is, így ők is a mi produkciókat fogják bemutatni. Kiemelném azt is, hogy tulajdonképpen a Milánói Scalában tartott hatalmas sikerű ősbemutató szereposztása lép színpadra nálunk, amit szintén nagyon jelentős dolognak tartok. A Liszt Ünnep zárásaként egy másik operatörténeti kuriózum is elhangzik: Liszt Sardanapalo című operájának töredékekben fennmaradt első felvonását David Trippett rekonstruálta, ezt 2018-ban mutatták be Weimarban, most pedig Budapesten is megszólal a Bournemouth-i Szimfonikus Zenekar vezető karmestere, Kirill Karabics vezényletével a Staatskapelle Weimar előadásában.

– *A Budapesti Fesztiválzenekarral indított Európai Hidak fesztivál is folytatódik. Idén mi lesz a téma?*

– Az elmúlt három évben annyiban változott a fesztivál, hogy míg régebben egy-egy országot kapcsoltunk össze Magyarországgal, most városok kapcsolódnak össze, idén egy szimbolikus jelentőségű várost, Rómát és rajta keresztül az olasz kultúrát mutatjuk be. Ez a fesztivál azért is különleges, mert nemcsak a komolyzene, de a Müpa által képviselt különböző műfajok is bemutatkoznak. A világzene képviselőjeként itt lesz

Antonio Castrignanò, aki a csizma sarkának salentói muzsikáját mutatja be. Roberta Gambarini, aki az olasz jazz egyik legjellegzetesebb képviselője, ezúttal a Budapest Jazz Orkestrával lép fel. Olaszországban például rendkívül népszerű Márai Sándor irodalmi munkássága, így az olasz kultúra bemutatásán túl, egyfajta kulturális közlekedési útvonalként rajta keresztül a két ország kapcsolódási pontjait is bemutatjuk. A sorozat csúcspontja a Római Santa Cecilia Akadémia Zenekarának koncertje lesz, a Cantemus vegyeskarral és Fischer Iván vezényletével, amelyen Liszt és Respighi római kötődésű műveit mutatják be. Nagyon szeretjük ezeket a hidakat, nemcsak a városok, de az együttesek között is. A programok közül több Budapest után Rómába is megy, így jön létre a híd a két város között.

– *Milyen programokat emelne ki az őszi időszakból?*

– Novemberben érkezik az NDR Elbphilharmonie Alan Gilbert vezényletével és Joshua Bell hegedűművésszel. A Mindenszenteket két Requiemmel is ünnepeljük: Orbán György az évad zeneszerzője, az ő gyászmisszéje mellett Mozart remekművét is hallhatjuk majd a Rádiózenekar előadásában. Az adventi koncertek közül a Cantemus már hagyományosnak számító hangversenyét vagy a Wiener Sängerknaben fellépését emelném ki. Ha még egy produkciót kellene megneveznem, akkor egy némafilm orgonaestet ajánlanék. Sebastian Heindl fiatal és nagyon tehetséges orgonaművész, aki a Rising Stars program részeként játszik egy Moritz Eggert-ősbemutatót, és improvizál a német expresszionista filmrendező, Friedrich Wilhelm Murnau 1922-es, híres Nosferatu című némafilmjéhez. Ha pedig már a Rising Stars-nál tartunk, nagy sikernek érzem, hogy idén magyar résztvevője is van ennek a rendkívül erős mezzőnyrel rendelkező programnak, mégpedig Pusker Júlia hegedűművész személyében. Egy koncert keretében megemlékezünk Szakcsi Lakatos Béláról, az eseményen az oratóriumának részletei is elhangzanak. Idén úgy alakult, hogy nem szimfonikus zenekar, hanem a Nemzeti Táncgyűttes kapta az évad együttese címet, nekik is volt, és lesz még több előadásuk. A tánc- és újcirkusz produkciókra is büszkék vagyunk, a Szegedi Kortárs Balett Bartók életét bemutató Concertójára, a Győri Balett GisL-jére, vagy a Recirquel előadásaira.

– *Mi a helyzet a Müpa rezidens együttesével, az NFZ-vel?*

– Amióta Vashegyi Györgyöt kinevezték a Nemzeti Filharmonikusok új főzeneigazgatójának, egy még tudatosabb és szorosabb együttműködés, közös tervezés kezdődött el a zenekar és a Müpa között. Ez kiterjed a közös produkciókra, beleértve a gyermek- és ifjúsági koncerteket, az operai produkciókat, a szimfonikus és oratorikus koncerteket is. ■